

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2022

for R&U Holding AS

□

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer på basisnivå oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep ansvarlig næringsliv er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Det er den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, samfunn og miljø – såkalte aktsomhetsvurderinger (due diligence). Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper for bærekraftig forretningspraksis (vår code of conduct) dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

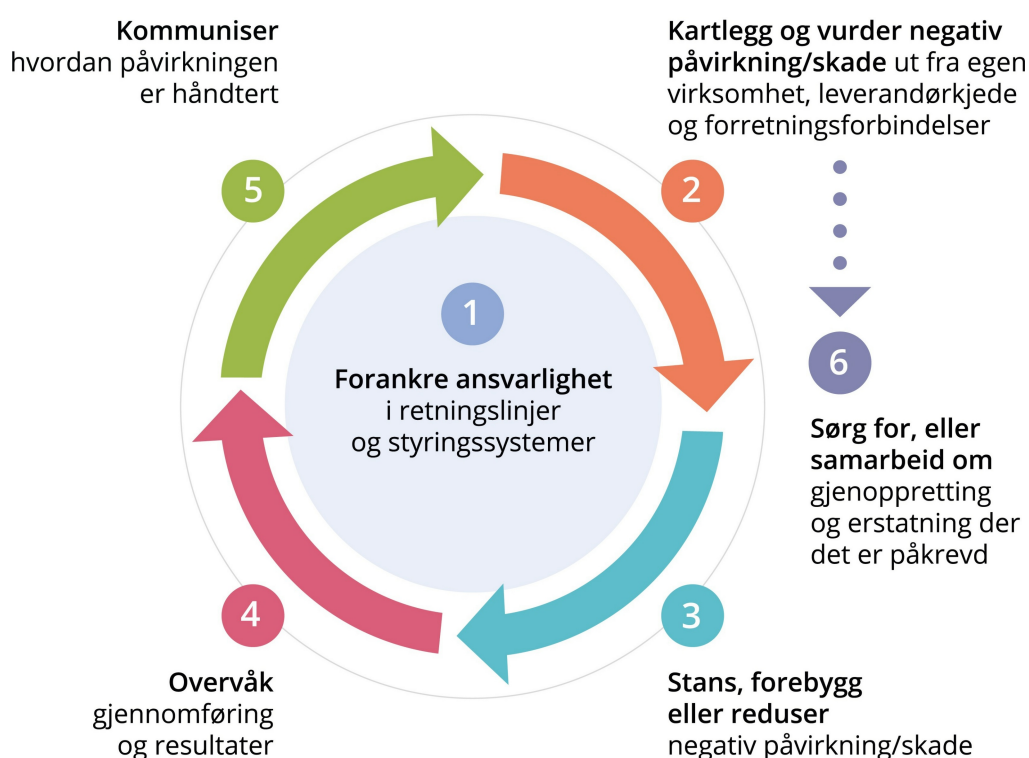
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Russeservice AS, Redress AS og University AS er eid av R&U Holding AS.

Våre produkter er vårt ansvar.

Vi vil være en samfunnsansvarlig bedrift som gjør kloke valg før vi handler.

Vårt mål er å ta valg som er økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftige.

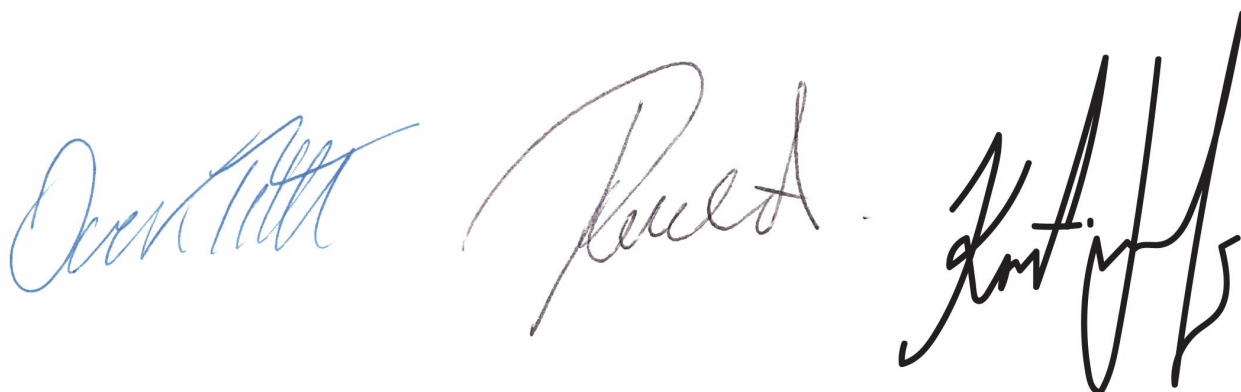
Vi har vært medlem av Etisk Handel Norge(EHN) siden 2004. Gjennom vårt medlemskap ønsker vi å stadig styrke innsatsen vår for å forbedre arbeids- og miljøforhold hos våre leverandører. På denne måten vil vi bidra til en mer bærekraftig utvikling. Vi ønsker også å bidra til en styrket oppslutning om etisk handel generelt.

Ved å være medlem av EHN har vi forpliktet oss til å jobbe aktivt for forbedringer i vår leverandørkjede. Dette arbeidet gjøres basert på EHNs etiske retningslinjer for innkjøp. Ved å være medlem har vi forpliktet oss til årlig å rapportere til EHN om vårt arbeid med etisk handel, noe denne rapporten er et svar på. Rapporten er offentlig tilgjengelig.

"Russeservice, Redress og University ønsker å være pådrivere for å sikre at våre produkter er produsert under de beste forhold for både mennesker og miljø" "

Ole Jørgen Smedsrud
Styreleder

Styrets signatur

Three handwritten signatures are displayed horizontally. The first signature on the left is written in blue ink and appears to be 'Ole Tilt'. The middle signature is written in brown ink and appears to be 'Rued'. The signature on the right is written in black ink and is more stylized, possibly 'Knut H'.

Sandefjord
18.04.2023

Nøkkelinformasjon om bedriften og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om bedriften

Navn på bedriften

R&U Holding AS

Adresse hovedkontor

Skolmar 32, Pb. 2015, 3202 Sandefjord

Viktigste merker, produkter og tjenester

Russeservice AS, Redress AS og University AS. Tekstil

Beskrivelse av bedriftens struktur

Ole Jørgen Smedsrud, Styreleder
Ove Kristen Tufte, Daglig leder Russeservice A/S
Rune Andresen, Daglig leder University A/S
Knut Lyngstad, Daglig leder Redress A/S

Hovedkontoret vårt er i Sandefjord og her holder administrasjon og salg for Russeservice og University til. Russedress administrasjon og salg har kontor sentralt i Oslo.

Lageret er i Sandefjord og deles av alle tre selskaper. Lager og logistikk ansvarlig er Glenn Gjelsvik.

Alle importerte varer kommer inn til lageret i Sandefjord og alle kundeforsendelser sendes ut fra lageret i Sandefjord.

University har også en trykkeri avdeling i Sandefjord.

Hovedkontor, lager og trykkeri er i samme bygning.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

198 633 633

Antall ansatte

55

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering

Ingen endringer siste året

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Grete Alvsåker, Produktansvarlig

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

grete@russeservice.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av bedriftens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Vi kjøper både fra direkte produsent og gjennom agenter.

Vi vektlegger et godt og langsiktig samarbeid med våre leverandører.

90% av våre tekstilvarer kjøpes fra direkte produsent, noe som betyr at vi tettere kan følge opp produktutvikling, produksjon og produksjonsikkerhet.

Langsiktighet skaper forutsigbarhet og trygghet for begge parter.

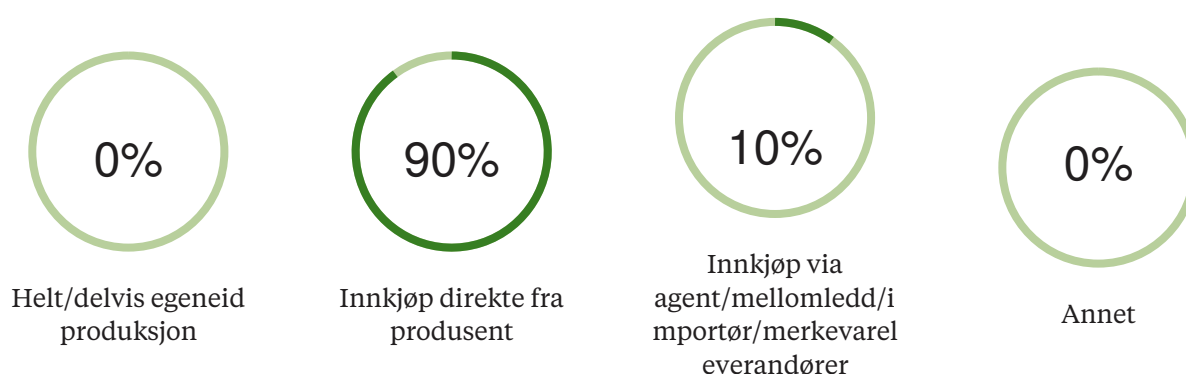
Antall leverandører som bedriften har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

7

Kommentar til antall leverandører

Vi har ikke mange leverandører og de vi bruker har vi langvarige forhold til.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Kina :	14
Tyrkia :	1
Norge :	2

Alle fabrikker vi bruker i Kina og Europa er privateide

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som bedriften har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på.

Antall arbeidere

1 900

Antall produsenter dette er basert på

15

Antall arbeidere per produsent (kalkulert snitt)

127

Kommentar til antall arbeidere

Vi bruker fabrikker som er små til mellomstore i størrelse. Dette gir oss bedre oversikt og kontroll på produksjon og produksjonsikkerhet.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Bomull	Kina
Bomull	Tyrkia
Bomull	India
Trykkmateriell	Norge

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Å bli en Miljøfyrtårn - sertifisert bedrift

Status: Ikke fullført, målet overføres til neste år

2

Mål: Å utvidet merkeordning Øko-Tex Standard 100 med Made in Green by Oeko-Tex.

Status: Kansellert da det viste seg å bli en for omfattende og tidskrevende prosess for våre leverandører.

3

Mål: Å implementere ett nytt spørreskjema til leverandører for å innhente ellers vanskelig tilgjengelig informasjon ang levelønn og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon i Kina.

Status: Gjennomført, prosjektet vil utvides og overføres til neste år.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Å innføre Digital Product Passport på alle våre produkter

2

Å bli en Miljøfyrtårn - sertifisert bedrift

3

Utvide og spisse leverandør spørreskjema ved levelønn og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon i Kina.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer* og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://shop.russeservice.no/webshop/baerekraft>, <https://shop.russeservice.no/webshop/om>,
<https://shop.russedress.no/webshop/om/>, <https://shop.russedress.no/webshop/baerekraft>,
<http://university.no/main/about/>

1.A.2 Hva sier bedriften offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og klima?

R&U Holding AS jobber for å ha en bærekraftig og transparent forretningspraksis som respekterer mennesker, samfunn og miljø.

Vi anser bærekraftig forretningspraksis som en forutsetning for bærekraftig utvikling, som innebærer at dagens generasjoner får dekket sine behov uten å ødelegge framtidige generasjoners mulighet til å få dekket sine.

Vi erkjenner at vår forretningspraksis kan ha potensiell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Samtidig ser vi vårt potensiale til å bidra til positiv utvikling i leverandørkjeden.

Vi som innkjøpere er ansvarlige for følgende:

Vi skal jobbe for å ta vare på alle ledd i vår verdikjede.

Vi skal strebe for at hele produksjonslinjen skal være bærekraftig og transparent.

Vi skal prioritere miljøet og levere trygge kvalitetsprodukter.

Vi prioriterer langvarige relasjoner med våre produsenter.

Som medlem av Etisk handel Norge forplikter vi oss til å jobbe aktivt med aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis. Aktsomhetsvurderinger er en risikobasert tilnærming til å respektere og ivareta mennesker, samfunn og miljø i vår egen virksomhet og i hele leverandørkjeden. Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere følger samme tilnærming.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

For oss er det viktig å ha en bærekraftig og ansvarlig forretningspraksis som respekterer mennesker, samfunn og miljø gjennom hele verdikjeden vår

Vi har utarbeidet en Policy for bærekraftig forretningspraksis basert på EHN sin Prinsipperklæring.

Dette policy-dokumentet, inkludert prinsipper for bærekraftig forretningspraksis, danner grunnlaget for vårt arbeid.

Denne er å finne på våre hjemmesider.

Vår Policy for bærekraftig forretningspraksis og Codes of Conduct er fundamentet for vår daglige drift.

Våre produkter er vårt ansvar.

Vi er pliktet til på eget initiativ å sette oss inn i hvilke lover og regler som gjelder for våre produkter.

Leverandør har ansvar for å skaffe oss nødvendig informasjon og kunnskap om sine produkter. Det innebærer kunnskap om produksjon, selve produktet, kartlegge og vurdere potensielle helse/miljø fare.

Vi er i kontinuerlig dialog med våre leverandører og bærekraft er en godt innarbeidet tematikk.

For å forebygge helseskader og miljøforstyrrelser er vi pålagt av Produktkontrolloven en aktsomhetsplikt.

Dette innebærer at vi er pliktet til;

- Å vurdere om produksjon og egenskaper ved produkter utgjør risiko for skade på mennesker eller miljø, og treffe rimelige tiltak for å unngå dette.

- Å ha nødvendig kunnskap om produksjon, produktet og dets egenskaper.

En viktig del av aktsomhetsplikten er å vite hvilke krav som gjelder for et produkt.

Internkontrollforskriften stiller også krav om at vi må ha oversikt over hvilket regelverk og hvilke krav som gjelder for vår virksomhet

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i bedriften, og hvorfor?

Det er ikke mange med direkte leverandør kontakt i vår bedrift, kun 4 personer. Involverte er derfor i daglig dialog med hverandre.

Ansvarlig person for arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i ledelsen er Ove Kristen Tufte.

Innkjøpere er Rune Andresen og Ole Jørgen Smedsrud.

Glenn Gjelsvik er ansvarlig for bærekraftsarbeid logistikk og lager.

Grete Alvsåker har ansvar for daglig oppfølging av arbeidet med bærekraftig forretningspraksis på tvers av bedriften.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse, arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Rutinemessig opplæring av nye medarbeidere om vårt engasjement med miljø og samfunnsansvar.

Vår bærekraftig forretningspraksis er implementert i vårt daglige arbeid.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Gjennom intern opplæring og ekstern kursing.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Vårt mål er å ta valg som er økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftige.

Vi vil være en bedrift som gjør kloke valg før vi handler.

For å sikre fremdrift i vårt bærekraftsarbeid må vi sette oss ambisiøse, utfordrende og relevante strategiske mål. Gjennom handlingsplanen blir disse målene strategisk gjennomarbeidet for så å bli implementert i vår daglige drift.

Klare del/hoved mål, ansvars fordeling og deadlines gjør planen realistisk og lettere gjennomførbar.

Det er mål som av ulike årsaker ikke lar seg gjennomføre.

Dette kan være at vi er for overambisiøse og ivrige eller urealistiske mht tid eller økonomi.

Men hvert strategisk mål som blir jobbet med i handlingsplanen er verdifull lærdom vi tar med oss i vårt videre arbeid.

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Det rapporteres jevnlig til ledelse og styret om arbeidet med etisk handel.

Styret skal motta rapporter om status på hvert av de strategiske målene hvert kvartal, eller som anses hensiktsmessig.

Vi er få ansatte og derfor er det naturlig at alt blir diskutert med ledelsen.

De spesifikke målene vi setter oss og de resultatene vi får blir konstant evaluert og vurdert.

Det vurderes også jevnlig om ressursbehovet er tilstrekkelig dekket for at vårt arbeid med etisk handel har ønsket framdrift.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Vi er i kontinuerlig dialog med våre leverandører og produsenter.
Vi skal ha en god og trygg verdikjede, levere gode og trygge produkter.

Vanligvis gjennomfører vi jevnlig leverandør- og fabrikkbesøk. Dette styrker samarbeidet og åpner for god og viktig dialog.

Her blir HMS, lønns- og arbeidsvilkår, forretningsdrift og miljøpåvirkning gjennomgått.

Det er viktig for oss at vi kan stå inne for at vi har en trygg leverandørkjede.

Arbeidet med leverandørkjeden er en kontinuerlig forbedringsprosess. Det handler om å ha kontinuerlig dialog med leverandørene, og en visshet om at vi ønsker å bli bedre sammen med de.

Det ble ikke gjennomført noen leverandør besøk i Kina i 2022 pga covid restriksjoner.

For oss ble ikke det så stort problem da vi ikke har noen nye leverandører.

Våre leverandører (som vi har langvarig relasjoner til) har vist seg de siste årene som veldig kompetente, kreative og løsningsorienterte.

Alle som produserer for oss forplikter seg til å følge våre etiske retningslinjer, Codes of Conduct. Disse omhandler:

- Respekt for lover og regler.
- Rett til fagorganisering og kollektive forhandlinger.
- Ingen diskriminering, tvangs- eller barnarbeid.
- Forsvarlige arbeids- og lønnsforhold.

Leverandørene er forpliktet til at deres forretningspraksis er lovlig, etisk og i samsvar med gjeldende konvensjoner og arbeidslivsstandarder.

Leverandørene plikter å følge vår egen utarbeidede restriksjonsliste for kjemikalier, Restricted Chemical List (se vedlagt). Listen angir kjemikalier som enten er forbudte eller kun tillatt i begrensede mengder i henhold til REACH-forskriften (det europeiske kjemikalier regelverket), CLP (klassifisering og merking av kjemikalier), samt den norske produktforskriften.

Dette skal sikre trygge produkter, gode arbeidsforhold for mennesker, at hensynet til miljøet blir ivaretatt samt sørge for god dyrevelferd.

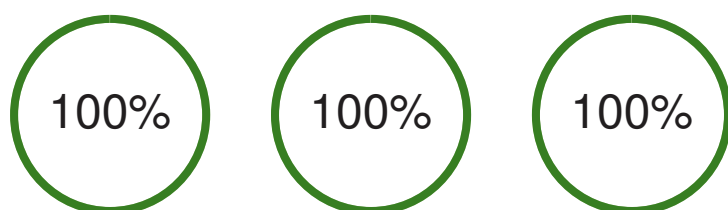
Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

Bruker kun leverandører som aksepterer våre etiske retningslinjer (Code of Conduct).

Andel av bedriftens leverandører som bedriften har hatt forretningsforhold med i mer enn tre år

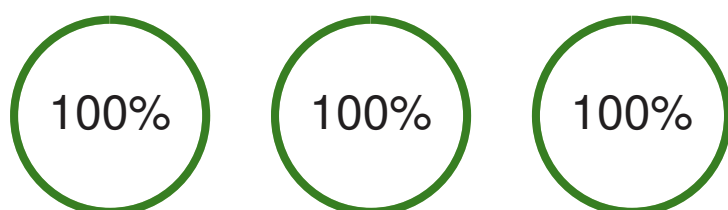
2022

2021

2020

Vi setter meget stor pris på våre leverandører og den lojaliteten og tilliten de viser oss.

Andel leverandører i risikofylte leverandørkjeder som er kartlagt

2022

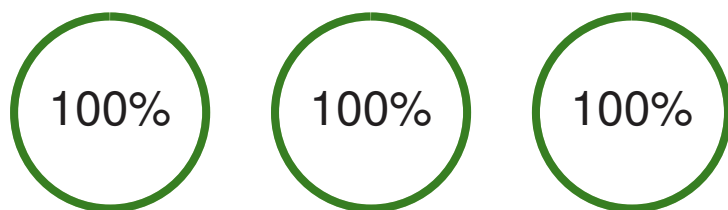
2021

2020

Vi har som krav til våre leverandører at vi skal ha full sporbarhet på produktene våre samt at vi kun godtar varer som følges med en 100% innholdsfortegnelse. I dette inngår det at vi blir informert om underleverandører og råvareopprinnelse.

Dette styrker vår produksjon og produktsikkerhet og at evt problemer oppdages og tas hånd om i tide.

Andel leverandørbetalinger i rapporteringsåret som er utført i tide

2022

2021

2020

Vi har ikke hatt noen grunn til ikke å betale i tide.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Ved å utvikle en ny leverandørundersøkelse (på lokal språk) med hovedfokus på lønn, levelønn og fagorganisering har vi fått tilgang på mye ny og interessant informasjon.

Med en svarrespons på 100% har vi fått masse info som blir analysert, bearbeidet og kontrollert til en database for lønnsstatistikk.

Noen eksempler på interessant og viktig informasjon som vi samlet inn på årets leverandørundersøkelse:

Vi ser at det er store lønsspenn og at dette ikke nødvendigvis kan forklares i geografisk forskjell.

«levelønn» virker som et begrep fabrikkene har dårlig bekjentskap og kunnskap om.

Det kom også fram at det er overaskende lav organisasjonsgrad blandt underleverandører. Bare 5 av 14 leverandører opplyser at de er organiserte, vi forventet 50%.

3 av 14 fabrikker opplyser migrantarbeidere som hovedkilde for arbeidsstokk. De fleste sysselsetter bare lokal arbeidskraft. Dette gjenspeiler at en stor endring foregår på det kinesiske arbeidsmarkedet og i arbeidslivet.

Vi fortsetter å ha fokus på gjenbruk og forlenget produktlevetid.

- I rapporteringsåret har vi opprettet en "outlet" i nettbutikk. Der selger vi varer fra tidligere års kolleksjoner til redusert pris.

- I 2022 utvidet vi reparasjons avdelingen i Norge, og greide med dette å opprettholde reparasjon på 90% av defekte varer som ellers ville blitt kastet.

Reparerte varer blir solgt i nettbutikk til en redusert pris.

- Hvert år sender vi prøve kolleksjoner ut til alle skolene for at kundene kan prøve plaggene før de bestiller. Når disse plaggene returneres til oss kan de ikke selges som nye, derfor legges de ut i webshop til en redusert pris.

I 2022 solgte vi 95% av plaggene fra prøvekolleksjonene som ellers ville blitt kastet.

Vi er veldig fornøyde med disse tiltakene, og jobber videre med nye potensielle utvidete løsninger.

Vi har gradvis redusert vårt produktsortiment de siste årene.

Kategorier som f.eks. joggebukser, t-shirts, collegevarer med trykk er delvis eller helt kuttet ut.

Ved at sortimentet er blitt mindre har vi kunnet øke kvantitetene på resterende vareutvalg. Dette har gitt oss mange fordeler som:

- Mindre ressursbruk på produktutvikling, testing og produksjon.
- Redusering av antallet ulike metervarer.

Materialforbruket er mer effektivt ved at vi bestiller større kvantiteter av færre ulike metervarer og tilbehør.

Dette fører igjen til redusert materialsvinn.

Vi fortsetter å reduserer antall produkter med sesongtrykk som gir varene forlenget levetid.

Andre utfordringer knyttet til Covid har vært knapphet på enkelte materialer, produksjon og forsinkelser forsinkelser. Dette er jo komponenter som vi ikke kan komme utenom og har derfor løst det ved å tilpasse oss og godta de forsinkelser som har oppstått.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på mennesker, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens prioriterte risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Helsefarlige giftstoffer i tekstiler/sko	Helse, miljø og sikkerhet Materialbruk	Kina
Lønn og ansettelses forhold	Helse, miljø og sikkerhet Arbeidstid	Kina

Produkt og produksjonsikkerhet er høyt prioritert.

Prosessten fra råvarer til ferdig produkt er omfattende og føles noen ganger uoversiktlig fordi det er å mange ulike elementer involvert.

Vi jobber kontinuerlig med å unngå bruk av skadelige kjemikalier, både for miljøet, leverandører og for våre kunders helse og sikkerhet.

For oss er det viktig å sikre at det er trygge og gode arbeidsforhold hos våre leverandører, at både arbeidere og miljøet blir godt tatt vare på. Vi har erfart at det tidvis kan være utfordrende å kommunisere og innhente informasjon om arbeidernes ansettelse og arbeidsvilkår i Kina. Arbeidet med leverandørkjeden er en kontinuerlig forbedringsprosess .

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er

manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Vi skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis. Det vil si: gjøre egne risikokartlegginger av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og stanse, forebygge og redusere slik påvirkning. Tiltakene overvåkes og vurderes effekten av, og kommuniseres til de berørte. Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil søke å gjenopprette skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren ansvarlig for gjenoppretting.

Våre rutiner for kartlegging er innhenting av sertifiseringer, sertifikater, laboratorie testing, tredjeparts inspeksjoner og egne besøk.

Gjennom langvarig samarbeid har vi opparbeidet god kunnskap om våre produsenter.

Vi har som krav til våre leverandører at vi skal ha full sporbarhet på produktene våre samt at vi kun godtar varer som følges med en 100% innholdsfortegnelse. I dette inngår det at vi blir informert om underleverandører og råvareopprinnelse. Dette styrker vår produksjonsikkerhet og at evt problemer oppdages og tas hånd om i tide. Vi produserer hovedsakelig i Kina og varer derfra blir levert med et GSP sertifikat. (Generalized System Of Preferences Certificate Of Origin).

Vi fortsetter å ha fokus på rester av helsefarlige giftstoffer i tekstiler og sko.

Våre leverandører plikter å følge vår egen utarbeidede restriksjonsliste for kjemikalier, Restricted Chemical List. Listen angir kjemikalier som enten er forbudte eller kun tillatt i begrensede mengder i henhold til REACH-forskriften (det europeiske kjemikalier regelverket), CLP (klassifisering og merking av kjemikalier), samt den norske produktforskriften. Disse listene blir oppdatert annet hvert år.

Dette skal sikre trygge produkter, gode arbeidsforhold for mennesker, at hensynet til miljøet blir ivaretatt samt sørge for god dyrevelferd.

Videre har vi Oeko-tex Standard 100 sertifisering på alle tekstil varer.

Vi har derimot ikke greid å sikre noen sertifisering på våre sko. Dette anser vi som en risiko - medium.

Selv om leverandører og produsenter er pliktet til å følge vår restriksjonsliste for kjemikalier, vet vi at det ved feks forhastet produksjon kan skje feil, menneskelige feil.

I tillegg er vi ikke 100% sikre på at oppgitte opphavsland Kina er riktig for gummi brukt i sko produksjonen. Dette har vi prioritert å jobbe videre med og få avdekket alle detaljer.

I samarbeid med leverandører og har vi allerede begynt å flytte produksjonstiden bort fra fabrikkens peak season for å få en styrket kvalitets sikring.

Vi planlegger en tettere oppfølging av skoprodusenter for å sikre at produksjonen er trygg for mennesker og miljø.

Vi har en veldig kort produksjonsperiode på 2-3 mnd i året. Dette gjør oss veldig sårbare for uforutsette forsinkelser. Vi er helt avhengige av at alle varer kommer til vårt varehus i Norge til bestemt tid fordi vi har felles utsending til kunder.

Vi har alltid tidligere produsert varer på bakgrunn av motatte bestillinger. Vår produksjonstid har da sammenfalt med produsentenes peak season.

Når det har oppstått hindringer/forsinkelser i produksjon som feks feil på metervare eller sen levering av tilbehør har det vært ingen tid å miste mht til leveringstid.

Vi definerer dette som en risiko- medium for potensielt overdrevent bruk av overtid.

Denne situasjonen gagnar ingen, hverken produsent, oss eller kunden. Vi er nå i en prosess der vi prøver å endre vårt innkjøps mønster for å tilpasse oss våre leverandørers kapasitet, ved å forskyve produksjonstiden håper vi at det også vil ha en positiv effekt på overtidsbruk. For å kunne basere innkjøp på prognoser og ikke faktiske kundebestillinger har vi også måttet tilpasse det sortiment som vi tilbyr våre kunder.

Ved å forskyve produksjonstiden håper vi at det også vil ha en effekt på overtidsbruken.

Vi holder oss til de samme stoff kvaliteter sesong etter sesong, med noe fornyelse. Det gjør jobben med sporing mere oversiktlig.

Sertifiseringer på fabrikk og produksjonsmaterieell blir sjekket for fornyelse og oppdateringer hver sesong. Vi tester metervare og tilbehør på laboratorier både i Kina, Norge og Sverige.

Vi ønsker å tilby kun rene varer til våre kunder. Dette betyr at sertifisering er et krav både til råvareprodusent, fabrikk og produksjon og sluttprodukt.

I rapporteringsåret var 95% av de fabrikkene vi produserer på medlem av BSCI.

Vi produserer ikke varer som leverandør ikke kan gi oss tilfredstillende nok produktinformasjon. Et eksempel på vår kartleggingsrutine er når vi i rapporteringsåret prøvde å samarbeide med to ulike leverandører i Pakistan.

De er godt befestet i det skandinaviske markedet og var høyt anbefalt.

Vi måtte avslutte samarbeidet da ingen av de ikke kunne fremlegge noe fabrikk sertifisering eller dokumentasjon på råvare opprinnelse.

Vi har ikke inkludert transport i denne rapporten fordi vi kjøper disse tjenestene gjennom norske befraktere. Når varene er ferdig produsert på fabrikk i Kina er det leverandørens ansvar å frakte de til containerhavn hvor vår befrakter tar over. Vi kjøper tjenesten FOB, free on board, dette betyr at de frakter våre varer fra kai i Kina til vårt lager i Norge.

For varer produsert i Tyrkia, bestiller vi landtransport av Bring. De bruker så sine samarbeidspartnere i Tyrkia. Fra Bring har vi innhentet signerte Supplier Declaration concerning Ethical Standards og Environmental Requirements for Suppliers of Road Transport Services.

Trykkmateriell innkjøpt i Norge fraktes med Bring.

Vi identifiserer ikke transport som en vesentlig risikokilde fordi vi ser at de norske befrakterne vi bruker ivaretar sitt bærekraftansvar.

I 2021 begynte vår leverandør å kjøpe råvare bomull fra Gujarat provinsen i India, i supplement til Kinesisk bomull. All spinning og veving skjer i Kina.

I Tyrkia bruker vi Tyrkisk bomull, hvis det må suppleres kjøpes det fra USA eller Hellas.

I noen tilfeller kan det være en utfordring å få produsentene til å ta tak i jobben med å innhente og systematisere informasjon for oss.

Når råvarer blir kjøpt på auksjon kan det være vanskelig å spore geografisk opphav.

Pga rapporter om potensielt barnearbeid og moderne slavearbeid knyttet til bomulls produksjon i India og Kina er vi ekstra på leverandør for å sikre oss fullstendig dokumentasjon.

Vi er i tett dialog med leverandør om dette og jobber for at vi skal finne en løsning som sikrer oss tilfredstillende informasjon og bekreftelse om at råvaren er dyrket og høstet under anstendige arbeids forhold.

Arbeidet med leverandørkjeden er en kontinuerlig forbedringsprosess, det er viktig å sikre at det er trygge og gode arbeidsforhold hos våre leverandører, at både arbeidere og miljøet blir godt tatt vare på. Rutinemessig foretar vi tredjeparts inspeksjoner for bedre å innhente informasjon om lønn, overtidsbruk, fagorganisering, diskriminering og generelle ansettelsesvilkår. Vi fortsetter prosessen med å utvide dette med en mye mere systematisk tilnærming og oppfølging. I dette arbeidet bruker vi EHN som en ressurs og sparringspartner, i tillegg til vår norsk/kinesiske spesialrådgiver. Tett dialog og samarbeid med våre leverandører er en forutsetning for fremdrift.

Vi skal ha en god og trygg verdikjede, levere gode og trygge produkter.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Vi er bevisste på at vår produksjons og transport syklus setter fotavtrykk.

Derfor startet vi i 2020 å utarbeide klimaregnskap.

CO2 beregningen er basert på den internasjonale standarden Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen).

Beregning er gjort for utslippene for bestandelene i produksjonen sett i et livsløpsperspektiv.

Fra dyrking av f.eks. bomull og produksjon av polyester til produksjon av klær og transport/ distribusjon frem til forbruker.

Som resultat av dette regnskapet kjøper vi årlige klimakvoter. I -22 gikk kvotene til et fornybar energi vindmølle prosjekt i India.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø

Prioritert negativ påvirkning/skade	Helsefarlige giftstoffer i tekstiler/sko
Overordnet mål :	Vårt mål for rapporteringsåret var å supplere eksisterende Øko-tex merkingen med Made in Green by Oeko-tex. Dette prosjektet måtte vi dessverre kansellere da det ble for omfattende og tidskrevende for våre leverandører.
Status :	Avsluttet
Mål i rapporteringsåret :	

Utførte tiltak og begrunnelse :

Produktsikkerhet er fortsatt veldig viktig for oss.

I en livsløpsanalyse følges et produkt gjennom hele livssyklusen: fra råvare til resirkulering/avfall. Hensikten med en slik analyse er å få oversikt over hvordan produktet påvirker mennesker og miljø, og hvor i livsløpet dette isåfall skjer.

Vi følger produktene våre fra råmaterialer, utvikling, produksjon og distribusjon til kunder.

Ved at vi har innført tiltak som reparasjon/vedlikehold og salg av varer som ellers ville blitt kastet har vi forlenget livsløpsanalysen.

Etter mange års samarbeid har vi har god oversikt og dialog med våre leverandører.

Vi har godt innarbeidete rutiner for testing og sertifiseringer.

Det å supplere eksisterende sertifisering med Made in Green by Oeko-tex ville ha vært flott.

Det som skiller Made in Green by Oeko-Tex fra Øko-tex Standard 100-sertifiseringen er at den også omfatter HMS, arbeidsvilkår, forretningsdrift og miljøpåvirkning i hele produksjonskjeden.

Dessverre ble dette prosjektet kansellert da prosessen ble for omfattende og tidkrevende for våre leverandører. Det skjønner og respekterer vi.

Som et alternativ til Made in Green by Oeko-tex har vi derfor besluttet å innføre Digital Product Pass på alle produkter neste år.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

- Digital Product Pass på alle våre produkter.

Alle produkter vil ha en QR kode på vaskelappen, ved å scanne denne vil man komme rett til et dokument som informerer om produktets livsløp, fra råvare til ferdig produkt.

Dette vil være informasjon som feks. råvare opprinnelse, produksjonssted, innholdsfortegnelse, tekniske detaljer og sertifiseringer.

Med tiden ønsker vi også å inkludere klimaregnskap i dokumentet for hvert enkelt produkt.

- Lage en visuell dokumentar om livsløpet til våre produkter. Fra råmaterialer til utvikling og produksjon. Opptakene vil skje i produksjonslandene.

Med begge disse tiltakene ønsker vi å informere interessenter om vårt arbeid med produktsikkerhet, bærekraft og samfunnsansvar på en effektiv og transparent måte.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Lønn og ansettelses forhold
Overordnet mål :	Å få en riktigere bilde av arbeidernes arbeids og lønnsvilkår hos våre leverandører i Kina, hvor vi har erfart at det tidvis kan være utfordrende å kommunisere og innhente slik informasjon.
Status :	Gjennomført

Mål i rapporteringsåret :

Våre rutiner for innhenting av informasjon fra våre leverandører om arbeidernes ansettelse og arbeidsforhold har vært basert på regelmessig dialog med leverandører, egne fabrikkbesøk og inspeksjoner av tredjepart. Vi har hvert år oppdatert oss på lokalt fastsatt minstelønn og levelønn mot arbeidernes faktiske oppgitte lønn. Under tredjepartsinspeksjoner har dette blitt sjekket opp med intervjuer av arbeiderne på lokalspråket uten tolk.

Siden vi allerede har foretatt en grundig studie av vår leverandør i Tyrkia med SGS, konsentrerer vi oss nå fremover om Kina.

Kina kan, for oss nordmenn, være et veldig kompleks land med hensyn til språk, kultur, geografi og politikk. Vi produserer på fabrikker som er spredt geografisk over flere provinser som har egne fastsatte levelønnssatser og lokale fagforeninger.

Vi har tidvis erfart at det kan være utfordrende å kommunisere og innhente informasjon om arbeidernes ansettelses- og arbeidsvilkår. Pga Covid har vi heller ikke hatt mulighet til å foreta egne fabrikkbesøk de to siste årene. I samtale med leverandører kommer det frem at de er oppgitte over konstant å måtte fylle ut lange spørreskjemaer fra kunder. Skjemaene er ressurskrevende og vårt inntrykk er at det ikke blir tatt så alvorlig av leverandørene.

For å få den informasjonen vi trenger samarbeider vi med en uavhengig norsk/kinesisk spesialrådgiver bosatt i Norge for å lage et enklere og mer konsist spørreskjema på kinesisk. Han vil på sin side innhente informasjon om lokale satser for minste- og levelønn samt foreta en systematisk oppfølging av svar fra leverandørene.

Spørreskjemaet skal være på maks 3-4 sider, sendes ut årlig og i tillegg til å omhandle regulære ansettelser, lønnsforhold og overtidsbruk skal de være tematiske. Hvert år vil ha ulike tema, som for eksempel fagforeningsdeltagelse og kollektive forhandlinger, diskriminering og tvangs-/barnearbeid.

Vi har forståelse for at leverandører kan oppfatte utallige spørreskjemaer og inspeksjoner som forstyrrende og irriterende, men samtidig må de ha tålmodighet med at vi trenger bekreftelse på at det er anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av våre varer.

Spørreskjemaet håper vi vil gi oss tilgang til informasjon vi tidligere kan ha gått glipp av.

Utførte tiltak og begrunnelse :

Ved å utvikle en ny leverandørundersøkelse (på lokal språk og engelsk) med hovedfokus på lønn, levelønn og fagorganisering har vi fått tilgang på mye ny og interessant informasjon.

Med en svarrespons på 100% har vi fått inn masse info som nå blir kontrollert, etterprøvd og bearbeidet til en database for lønnsstatistikk.

Vi er ikke på langt nær ferdig med å systemoppbygge, bearbeide, etterkontrollere og analysere alle svarene ennå. Under har vi listet tematikken i undersøkelsen og noen punkter som utpeker seg.

Utsendte undersøkelse bestod av 70 spørsmål.

1) Generell informasjon om produsent som størrelse, fasiliteter på fabrikk, likestilling og kvinners rettigheter.

- Majoriteten av alle ansatte er kvinner (2/3).
- 1/3 oppgir at de spør kvinner om sivilstatus/graviditet under jobb intervju.
- Vi ser at kvinner i barselpermisjon har begrensede inntektskilder.
- Noen svarte at de ikke hadde tilrettelagt mor/barn fasiliteter.
- Vi ser at kvinner i barselpermisjon har begrensede inntektskilder.

2) Ansettelse og lønnsforhold

- 98% av ansatte har skriftlig fast ansettelses kontrakt, i henhold til Labour Contract Act.
- Få midlertidige ansatte og lærlinger.
- Bare 3 ut av 14 fabrikker opplyser migrantarbeidere som hovedkilde for arbeidsstokk. De fleste sysselsetter lokal arbeidskraft. Dette er tegn på at en stor endring tydeligvis foregår på det kinesiske arbeidsmarkedet og i økonomien. Et tema som er verdt å følge med på.
- Det er et stort lønsspenn blant fabrikkene, fra lavest 3800 til høyest 6500 RMB mnd. Ikke alt kan forklares i geografisk forskjell. For å kunne lage en database for lønnsstatistikk, må disse lønnstallene bearbeides og kontrolleres. Videre vil vi utarbeide en tidsserie gjennom en årlig undersøkelse for å se på lønnsutvikling.
- De regionale minstelønnsattsene for våre fabrikker varierer fra 1600 til 2280 RMB md. Sammenlignet er laveste regionale satte minstelønn i Kina, 1340 (Anhui IV) og den høyeste 2590 (Shanghai) RMB mnd, ligger våre leverandører midt på treet.
- Basert på gitte informasjon ligger våre fabrikker gjennomsnittlig 230% over regionale satte minstelønn.
- Akkordlønn er det som er mest brukt, men også i kombinasjon med fastlønn.
- Alle leverandører svarer at overtidsbetaling skjer i samsvar med loven, 1,5x lønn pr time og 2x lønn pr time.
- 12 av 14 leverandører svarer at de har 100% social security dekning i samsvar med the Labour Contract Act.
- På spørsmål om social security bidrag betalt av ansatte og arbeidsgiver er inkludert i oppgitte månedslønn blir svarene vage og vikende. Dette er noe vi vil prioritere og se nærmere på.
- 2 leverandører har lav deltagelse på social security dekning, begge disse har størst andel av migrantarbeidere.
- Videre må vi undersøke om oppgitte månedslønn er sann eller justert mht social security dekning og overtids betaling.
- Leverandør undersøkelsen viser at det er lite kunnskap og forståelse for konseptet "levelønn". De svarer at de har hørt om det men det er tydelig at dette ikke er kjent for de.
- Dette er vi nødt til å jobbe med i videre kommunikasjon/dialog med leverandørene.

3) HMS

- Rutiner og intervaller på sjekking av utstyr og fasiliteter, hygiene og sikkerhet.

4) Fagorganisering

- 5 av 14 leverandører svarer at de er fagorganiserte. Av disse 5 har bare 2 leverandører etablert CBA (collective bargaining agreement). Dette er et viktig punkt å diskutere videre med leverandører.

5) Bærekraft og samfunnsansvar

- Her svarer alle leverandører at de har egne skrevne retningslinjer for mange temaer som feks. arbeidsrettigheter, diskriminering og likestilling, korrupsjon og bestikkelser, lønn og overtidsbetaling, bærekraft.
- Svarene viser en sterkt bevissthet om bærekraft og samfunnsansvar

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Med en svarrespons på 100% har vi fått inn masse info som nå blir kontrollert, etterprøvd og bearbeidet til en database for lønnsstatistikk.

Vi må lage systemer, bearbeide, etterkontrollere og analysere alle svarene.

Basert på de erfaringer vi har gjort med siste undersøkelse ser vi allerede nå ting som kan justeres.

Feks spørsmål som kan bli spurt på en litt annen måte for å få et "sannere" svar.

Derfor vil vi overføre dette prosjektet til neste rapporteringsår slik at det blir en prioritet.

Prioritert negativ påvirkning/skade	
Overordnet mål :	
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	

Utførte tiltak og begrunnelse :

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Vi produserer fortsatt heldresser og snekker kolleksjonen med kun tre ulike stoffkvaliteter.

Bomull brukt i disse varene er produsert under Better Cotton Initiative (BCI). Dette sikrer langsiktig bærekraftig bomullsproduksjon og trygge arbeidsforhold for bøndene.

En av våre mest populære kvaliteter er Tencel som er et materiale som kommer fra naturen og utvinnes av FSC-sertifisert cellulose fra bærekraftig skogsdrift. Tencel er et registrert varemerke for Lyocell fra tekstilprodusenten Lenzig og scorer svært høyt i rangeringen over miljøvennlige tekstiler, både når det gjelder råmaterialer og produksjonsprosess.

Vi tilbyr heldresser laget med resirkulert bomull. Det resirkulerte tekstilet er sertifisert under Global Recycle Standard (GRS).

Vi har Øko-tex Standard 100-sertifisering på alle tekstiler fra Kina og Tyrkia.

I rapporteringåret utvidet vi reparasjons avdelingen ytterligere i Norge for ødelagte varer.

Med dette greide vi å opprettholde reparasjon på 90% av defekte varer som ellers ville blitt kastet.

I 2022 solgte vi 95% av plaggene fra prøvekolleksjonene til redusert pris, disse ville ellers blitt kastet.

I rapporteringsåret har vi opprettet en "outlet" i nettbutikk. Der selger vi varer fra tidligere års kolleksjoner til redusert pris.

Vi er veldig fornøyde med disse tiltakene, og jobber videre med nye potensielle utvidete løsninger.

Vi har gradvis redusert vårt produktsortiment de siste årene.

Kategorier som f.eks. joggebukser, t-shirts, collegevarer med trykk er delvis eller helt kuttet ut.

Ved at sortimentet er blitt mindre har vi kunnet øke kvantitetene på resterende vareutvalg. Dette har gitt oss mange fordeler som:

- Mindre ressursbruk på produktutvikling, testing og produksjon.
- Redusering av antallet ulike metervarer.

Materialforbruket er mer effektivt ved at vi bestiller større kvantiteter av færre ulike metervarer og tilbehør.

Dette fører igjen til redusert materialsvinn.

Vi fortsetter å reduserer antall produkter med sesongtrykk som gir varene forlenget levetid.

Metall brukt i f.eks. glidelåser, knapper og russefløyter er nikkelfrie.

Våre parkasjakker med membran har ikke spor av Fluorkarboner.

Vi bruker hverken ull, skinn, pels eller lær i vår produksjon.

Vi kjøper all dun og fjær ifra Allied Feathers & Down.

Hvert produkt som bærer Allied Feathers & Down merket innehar en unik QR kode som gjør hele produksjonsprosessen sporbar. Fra geografisk opprinnelse, type fugl, produksjonsmetode til sertifisering.

Gjennom denne sporingen kan kunden se at det ikke forekommer tvangsforing eller plukk av dun og fjær fra levende dyr (Responsible Down Standard sertifisering).

3.B.2 Reduksjon av klimagasutslipp

Tiltakene vi har gjort med hensyn til reparasjon og gjenbruk har utelukkende vært positivt for oss.

Varer som tidligere ble kastet selger vi nå gjennom vår "outlet".

Ved å redusere sortimentet og øke kvantitetene på resterende vareutvalg ser vi at det er mindre ressursbruk på produktutvikling, testing og produksjon.

Materialsvinnet reduseres ved at vi bestiller større kvantiteter av færre ulike metervarer og tilbehør.

Forsendelseemballasje er laget av 90% resirkulert plast. Posen er designet slik at den lett kan brukes ved evt retur. Hele posen er dekoretert med tydelig informasjon om kildesortering av plast.

Alle pakkeposer er laget av 100% resirkulert plast.

Kataloger og russekort blir trykket på Svanemerket papir. Svanen er et felles Nordisk miljømerke.

De siste årene har vi kraftig redusert mengde på utsendt trykket materiell.

Alle forsendelser til våre kunder blir sendt som klimanøytrale pakker.

Alt av avfall på kontoret og trykkeri i Sandefjord blir nå kildesortert.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Vi anser ansvarlig innkjøpspraksis som et av våre viktigste virkemidler i arbeidet for bærekraftig forretningspraksis.

Vi skal tilpasse vår egen innkjøpspraksis slik at vi styrker, og ikke undergraver, leverandørers mulighet til å levere på kravene vi stiller for å sikre gode forhold for mennesker, samfunn og miljø.

Vi skal tilstrebe langvarige leverandørforhold med leverandører som viser særlig vilje- og evne til å jobbe med positiv utvikling i leverandørkjeden.

Gjennom langvarige relasjoner med våre leverandører har vi opparbeidet gjensidig forståelse og respekt.

Vår erfaring er at langsiktig samarbeid skaper forutsigbarhet som kommer alle parter til gode.

Det styrker samarbeidet og åpner for god og viktig dialog.

Hvert år greier vi å redusere sampling samt gi lengre produksjonstid.

Vi har gradvis begynt å forskyve innkjøpsprosessen, så vår produksjon ikke sammenfaller med fabrikkens peak season.

Vi ser på dette som en kvalitetssikring både for produktene og for fabrikkens bruk av overtid.

Redusering av antall produktlinjer har resultert i mindre ressursbruk på produktutvikling, testing og produksjon.

Materialforbruket er mer effektivt ved at vi bestiller større kvantiteter av færre ulike metervarer og tilbehør, dette fører til redusert materialsvinn.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Hvilke råvarer vi bruker i vår produksjon har innvirkning på vårt totale klimaregnskap.

Vi velger stadig mere resirkulerte og plantebaserte materialer.

Samarbeidet med våre leverandører er veldig viktig siden vi stadig er på jakt etter nye og innovative materialer og løsninger som kan erstatte råvarer med negativ klimapåvirkning.

Vi har gradvis redusert vårt produktsortiment de siste årene.

Kategorier som f.eks. joggebukser, t-shirts, collegevarer med sesong trykk er delvis eller helt kuttet ut.

Ved at sortimentet er blitt mindre har vi kunnet øke kvantitetene på resterende vareutvalg. Dette har gitt oss mange fordeler som:

- Mindre ressursbruk på produktutvikling, testing og produksjon.
- Redusering av antallet ulike metervarer.

Materialforbruket er mer effektivt ved at vi bestiller større kvantiteter av færre ulike metervarer og tilbehør.

Dette fører igjen til redusert materialsvinn.

Vi fortsetter å reduserer antall produkter med sesongtrykk som gir varene forlenget levetid.

Sertifiseringer brukt i 2022:

Øko-tex Standard 100,

FSC-sertifisert cellulose fra bærekraftig skogsdrift,

Global Recycle Standard (GRS),

Better Cotton Initiative (BCI),

Responsible Down Standard,

Svanemerket.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Vi omtaler dette i vår COC.

Fri fagorganisering og kollektive forhandlinger er et vanskelig tema å prate om i Kina, men vi tar det alltid opp på egne besøk samt under tredjeparts inspeksjoner.

Spørsmålet om fri fagorganisering er inkludert i vår leverandør undersøkelse.

Det overrasket oss at bare 5 av 14 leverandører i 2022 opplyste at de er organiserte, vi hadde forventet nærmere 50%.

Dette er noe vi vil ta med oss videre i dialog med de leverandører det gjelder:

Ikke hindre, men legg tilrette fagorganisering.

La arbeiderne velge deres egen fagforenings representant.

Legg til rette for fagforenings arbeid og samarbeid med dem.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Søknadsprosessen for å oppnå sertifiseringen Made In Green by Oeko-Tex er ble altfor omfattende for våre leverandører.

Selv om prosjektet ble kansellert var det mye læring rundt tematikken både for oss og leverandørene.

Med Miljøfyrtårn-sertifiseringen vil bærekraft være en integrert del av virksomheten.

For å få til denne sertifiseringen så er det flere på vårt hovedkontor i Sandefjord som er direkte involverte i denne prosessen..

Vårt leverandør spørreskjema omhandler tematikk som feks ansettelse og lønnsforhold, trygdeordninger, fagorganisering, hms, bærekraft og samfunnsansvar.

Med en svarrespons på 100% vet vi at vi har nådd ut med hva som er viktig for oss.

Videre dialog med leverandører om temaer vi ønsker å utdype vil bli en læringskurve både for de og oss.

Skape en kultur i hele bedriften for de beste løsninger, nytenking og gjennom kontinuerlig forbedring og justering. Det er viktig å snakke om bærekraft, men det er enda viktigere å vise bærekraft gjennom handling og forpliktelser, og at vi er villige til å investere tid og ressurser i arbeidet over tid.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Russeservice, University og Russedress, inkludert alle ansatte, skal aldri tilby eller motta ulovlige eller urettmessige pengegaver eller andre godtgjørelser for å oppnå forretningsmessige eller private fordeler for egen del eller fordeler for kunder, agenter eller leverandører

Vi har nulltoleranse for korrupsjon og bestikkelser, noe vi omtaler i vår COC.

Av oss som har leverandørkontakt i bedriften, har ingen kommet utfor denne problematikken i rapporteringsåret.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, samfunn og miljø

Som et resultat av utført klimaregnskap ønsker vi å ha bedre kontroll på produksjonskjeden.

Dette løser vi ved å være enda mere strategiske ved innkjøp mht tid, metervarer og tilbehør.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis

Produktutvikler (Grete Alvsåker) er ansvarlig for å overvåke produksjon og andre tiltak som bedriften har igangsatt. Hun rapporterer til daglig leder Ove Tufte og styret. Fordi Russeservice, Russedress og University bruker de samme metervarer og leverandører forenkler dette prosessen med overvåking av iverksatte tiltak.

Informasjon blir innhentet fra regelmessig dialog og møter med leverandører, både i Norge, Tyrkia og Kina. Egne fabrikk besøk og tredjeparts inspeksjoner.

Leverandørundersøkelser men hovedfokus på lønn og fagforenings tilknytting.

Dette er også noe som blir sjekket opp under tredjeparts inspeksjoner, hvor arbeiderne blir intervjuet om dette og andre viktige saker på sitt lokalspråk uten tolk.

Tredjeparts inspeksjoner bestiller vi fra SGS samtidig som vi bruker en uavhengig kinesisk spesialrådgiver bosatt i Norge, som også foretar samme oppdrag for andre norske bedrifter.

Disse besøkene er utrolig nyttige for oss, og rapportene blir brukt i videre kartlegging og overvåking av igangsatte tiltak og faktiske situasjon.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Ved systematisk å forenkle produksjonsprosesser har vi sett positive resultater.

Gradvis tids flytting av innkjøp og produksjon har resultert i mindre produksjonsfeil og vi håper å se at det også har en positiv innvirkning på overtidsbruk.

Materialforbruket er mer effektivt ved at vi bestiller større kvantiteter av færre ulike metervarer og tilbehør.

Dette fører til redusert materialsvinn, samt at det blir enklere for oss å holde kontroll.

Redusering av antall produktlinjer har resultert i mindre ressursbruk på produktutvikling, testing og produksjon.

Tiltak som har gitt produkter lengre levetid er:

Å fjerne sesong trykk (årstall) på produkter.

Å selge tidligere sesongers varer til redusert pris kaster vi mindre.

Reparasjons avdelingen blir stadig utvidet og vi kaster nå nesten ingen ødelagte/ defekte varer.

Leverandør undersøkelsen avdekket informasjon som vi tidligere ikke har hatt tilgang på. Dette er veldig positivt og viktig for oss i vårt videre kartleggings arbeid.

Leverandør undersøkelsen vil bli sendt ut hvert år og vi vil da kunne bygge opp en database hvor vi kan se og måle om våre tiltak og anbefalinger har en effekt.

Dette vil være i tillegg til tredjeparts inspeksjoner og egne besøk.

Basert på de samlede svar vi får inn vil vi kunne iverksette nye tiltak og følge opp effekten av disse gjennom nye leverandør undersøkelser.

A woman with dark hair tied back, wearing a light blue button-down shirt and a brown leather apron, is looking down at a stove in a kitchen. The background is slightly blurred, showing kitchen fixtures.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheter skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere bedriftens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Vi er i en konstant gjensidig evalueringsprosess med våre leverandører. Stadig får vi tilbakemeldinger om ting de mener at vi kan forbedre. Dette er noe vi verdsetter. Ved å foreta tredjeparts inspeksjoner hvor arbeiderne blir intervjuet på deres lokalspråk prøver vi å fange opp uregelmessigheter mht lønn, overtid, HMS og diskriminering. Vårt nye leverandør spørreskjema vil også mere systematisk overvåke ansettelse og arbeidsforhold.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Russeservice, Russedress og University har alle sine egne nettbutikker. Her har vi egne faner hvor vi informerer om det arbeidet vi gjør rundt bærekraft og samfunnsansvar. Her ligger også vår COC og Bærekraftstrategi

Vi har en ung kundegruppe og de responderer best på visuell kommunikasjon. For å fange interessen deres er vi i gang med å lage visuell dokumentasjon om livsløpet til våre produkter. Fra råmaterialer til utvikling og produksjon. Opptakene vil skje på produksjonstedene i Kina og Tyrkia.

Vi er også igang med å innføre digitalt produktpass på alle våre produkter. Det betyr at alle produkter vil ha en QR kode på vaskelappen, ved å scanne denne vil man komme rett til et dokument som informerer om produktets livsløp, fra råvare til ferdig produkt. Dette vil være informasjon som feks. råvare opprinnelse, produksjonssted, innholdsfortegnelse, tekniske detaljer og sertifiseringer. Med tiden ønsker vi også å inkludere klimaregnskap i dokumentet for hvert enkelt produkt.

Med begge disse tiltakene ønsker vi å informere interessenter om vårt arbeid med produktsikkerhet, bærekraft og samfunnsansvar på en effektiv og transparent måte.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Vi har ingen spesifikk utarbeidet rutine for henvendelser relatert til åpenhetsloven. Hvert år får vi mange henvendelser fra kunder og pressen, besvarelser blir da gjort av de ansatte som har størst kunnskap om tema.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker eller samfunn, håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø

Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil søke å gjenopprette skaden.

Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting.

Vi er iferd med å opprette en varslingskanal (epostadresse) hvor alle som blir berørt av vår virksomhet kan sende inn varsler og klager som vil bli håndtert konfidensielt.

Dette vil bli opplyst om i en revidert COC og lagt ut på våre nettsider.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

I rapporteringsåret hadde vi ingen varsler eller tilfeller av gjenoppretting.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva selskapet gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

På vårt kontor i Sandefjord har vi en ansattvalgt tillitsperson og et verneombud.

Vi har ikke etablert en klagemekanisme på operasjonelt nivå i Kina.

Vi eier ikke fabrikkene vi produserer på, det er eiernes styringsrett.

I vår leverandørundersøkelse kom det frem at arbeiderne i Kina har følgende klagemekanismer:

Fagforening, Works council og Arbeidstilsynet, direkte kontakt med management, eksterne klagemekanismer og postkasser hvor arbeiderne kan klage anonymt.

Se vedlagt oversikt over Kinesiske leverandøres svar fra siste leverandørundersøkelse.

I Tyrkia er det listet works council, direkte kontakt med management og postkasser hvor arbeiderne kan klage anonymt.

Kontaktinformasjon:

R&U Holding AS
Grete Alvsåker, Produktansvarlig
grete@russeservice.no